

แบบจำลองธุรกิจหรือ Business Model Canvas สิ่งที่ต้องรู้ก่อนเริ่มธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยว

ธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจที่มีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจหลายด้าน โดยเป็นธุรกิจที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจร้านค้าของที่ระลึก และธุรกิจอื่นๆ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเหล่านี้ มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันอยู่ตลอดเวลาตราบเท่าที่ยังมีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว และเป็นธุรกิจที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว มัคคุเทศก์ในฐานะผู้เป็นคนกลางติดต่อประสานงานระหว่างธุรกิจต่างๆ เหล่านี้กับนักท่องเที่ยว ดังนั้น การศึกษาถึงธุรกิจท่องเที่ยวแต่ละประเภทเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ที่มา : <http://moneyhub.in.th/wp-content/uploads/2015/09/201509011736.jpg>

ธุรกิจการท่องเที่ยวที่เป็นองค์ประกอบสำคัญในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีด้วยกันหลายประเภท ซึ่งพอจำแนกออกได้เป็น 6 ประเภท ได้แก่

1. ธุรกิจนำเที่ยว
2. ธุรกิจที่พักแรม
3. ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม
4. ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก
5. ธุรกิจคมนาคมขนส่ง
6. ธุรกิจนันทนาการและธุรกิจเพื่อความบันเทิง

ซึ่งทั้ง 6 ประเภทนั้นมีความแตกต่างและความจะเป็นที่แตกต่างกันออกไป ดังรายละเอียดที่จะอธิบายต่อไป

ธุรกิจนำเที่ยว

ที่มา : <http://udonechamber.com/home/images/stories/2012/June/traval1.gif>

ตามความในพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 ได้ให้ความหมายของธุรกิจนำเที่ยวไว้ว่า คือ “ธุรกิจเกี่ยวกับการนำนักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวหรือเดินทางไปเพื่อวัตถุประสงค์อื่น โดยจัดให้มีบริการหรือการอำนวยความสะดวกอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง อันได้แก่ สถานที่พัก อาหาร มัคคุเทศก์หรือบริการอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ธุรกิจนำเที่ยวจะมุ่งเน้นการนำเที่ยวในเชิงธุรกิจ มีการดำเนินการเป็นกิจการโดยมีผลตอบแทนในการดำเนินงาน ทางบริษัทนำเที่ยวอาจดำเนินการจัดบริการด้านต่างๆ ในการเดินทางหรือจัดนำเที่ยวเอง หรืออาจเป็นตัวกลางหรือตัวแทนให้บริการระหว่างนักท่องเที่ยวกับสถานประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เช่นกัน ทั้งนี้ธุรกิจนำเที่ยวอาจรวมถึง บริษัทตัวแทนขนาดเล็กที่ทำหน้าที่ขายบัตรโดยสารเครื่องบิน เป็นนายหน้าให้เช่ารถ หรือรับจองโรงแรม หรือติดต่อหามัคคุเทศก์ให้กับนักท่องเที่ยวด้วยก็ได้

ธุรกิจที่พักแรม

โรงแรมตามความหมายในพระราชบัญญัติธุรกิจโรงแรม พ.ศ.2547 มาตรา 4 หมายถึง สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ในทางธุรกิจเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลอื่นใดโดยมีค่าตอบแทน ทั้งนี้ไม่รวมถึง

1. สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการที่พักชั่วคราวซึ่งดำเนินการโดยส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือเพื่อการกุศล หรือการศึกษา ทั้งนี้โดยมิใช่เป็นการหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน

2. สถานที่พักที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บริการที่พักอาศัยโดยคิดค่าบริการเป็นรายเดือนขึ้นไปเท่านั้น
3. สถานที่พักอื่นใดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ธุรกิจที่พักแรมมีหลายประเภท เช่น โรงแรม โมเต็ล เกสต์เฮาส์ รีสอร์ท อพาร์ทเมนท์ แมนชั่น คอนโดมิเนียม ที่ตั้งแคมป์ บ้านพักรับรองของกรมป่าไม้ บ้านพักตากอากาศ บังกะโล แพ ฯลฯ สถานที่พักจะต้องสะอาด สะดวกสบายปลอดภัย และมีราคาที่เหมาะสมกับสภาพที่พักแต่ละประเภท

ธุรกิจบริการด้านอาหารและเครื่องดื่ม

ที่มา : <https://f.ptcdn.info/211/047/000/ogl89r2s2b2rhipOc0T-o.jpg>

เป็นธุรกิจที่ต้องให้บริการอาหารแก่นักท่องเที่ยวในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว เนื่องจากนักท่องเที่ยวจะต้องรับประทานอาหารในขณะที่เดินทางท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องมีธุรกิจอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ธุรกิจอาหารหมายถึงผู้ประกอบการธุรกิจให้บริการด้านอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยวในระหว่างเดินทางท่องเที่ยว อาจเป็นภัตตาคารหรือร้านอาหารก็ได้ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถรับประทานอาหารและเครื่องดื่มอย่างอิมหน้าสำราญ นอกจากนี้ธุรกิจอาหารยังเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปชิมรสอาหารอร่อยแปลกพิเศษกว่าที่อื่น หรือเป็นอาหารเฉพาะแห่ง ซึ่งอาหารไทยนับว่าเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวประเภทประเภทหนึ่งที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยอาหารไทยหลายประเภทเป็นที่รู้จักในต่างประเทศ เช่น ต้มยำกุ้ง ต้มข่าไก่ ก๋วยเตี๋ยวผัดไทย ส้มตำ เป็นต้น การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จึงได้นำอาหารมาจัดเป็นสินค้าหลัก 1 ใน 9 กลุ่มประเภทสินค้าโดดเด่นเพื่อนเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวใน
โครงการปีท่องเที่ยวไทย พ.ศ.2541-2542 หรือที่รู้จักกันในชื่อ Amazing Thailand 1998-1999 โดยใช้ชื่อ
ในการประชาสัมพันธ์อาหารไทยทางการตลาดว่า “Amazing Taste of Thailand” ทั้งนี้เราอาจแบ่งธุรกิจ
อาหารออกได้เป็น 7 ประเภทใหญ่ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ธุรกิจอาหารจานด่วน (Fast-Food) เป็นธุรกิจอาหารที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็วในปัจจุบันเพื่อ
รองรับชีวิตของผู้คนในเมืองธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องรีบร้อนในการทำงาน ซึ่งธุรกิจอาหารจานด่วนจะ
บริการอาหารแก่ลูกค้าทั้งที่รับประทานในร้านหรือซื้อออกไป รายการอาหารที่บริการมีค่อนข้างจำกัด
แต่ราคาค่อนข้างต่ำ โดยปกติการดำเนินธุรกิจอาหารจานด่วนมักอยู่ในรูปแบบการรับสิทธิ (Franchising)
ทำให้ต้องรักษามาตรฐาน ราคา และคุณภาพของอาหารตามข้อตกลงกับบริษัทแม่ที่ให้สิทธิ เช่น พิซ
ซาฮัท ไก่ทอดแคนดิกกี้ แฮมเบอร์เกอร์แมคโดนัลด์ เป็นต้น
2. ธุรกิจอาหารสำเร็จรูปเดลี (Deli Shop) เป็นธุรกิจอาหารผสมผสานการให้บริการอาหารสำเร็จรูป
ประเภทเนื้อแช่แข็ง เนย แซนวิช สลัดและอาหารสำเร็จรูปประเภทอื่นๆ ซึ่งปัจจุบันกำลังได้รับความ
นิยมจากลูกค้ามาก ร้านอาหารประเภทนี้อาจมีที่นั่งค่อนข้างจำกัดในร้านไว้บริการลูกค้ามักตั้งอยู่ใน
ทำเลที่มีผู้คนหนาแน่นหรือบริเวณศูนย์การค้า
3. ธุรกิจอาหารบุฟเฟต์ (Buffet) เป็นธุรกิจอาหารแบบช่วยตัวเองของลูกค้า ปกติมักมีบริการเครื่องดื่ม
ด้วย สำหรับอาหารที่บริการแก่ลูกค้าจะเป็นประเภท ยอดนิยม อาหารที่บริการจะมีเพียงราคาเดียว
ในปัจจุบันภัตตาคารในโรงแรมต่างๆ เริ่มหันมาให้ความสนใจต่อการจัดรายการอาหารบุฟเฟต์มือเที่ยง
แบบช่วยตัวเองมากขึ้นด้วยราคาที่เหมาะสม เปิดบริการให้ลูกค้าที่เข้าพักในโรงแรมและลูกค้าจาก
ภายนอกด้วย
4. ธุรกิจคอฟฟี่ช็อป (Coffee Shop) เป็นธุรกิจอาหารที่มีลักษณะการให้บริการแบบรวดเร็วลูกค้า
หมุนเวียนเข้าไปรับประทานโดยใช้เวลาน้อย การให้บริการของธุรกิจอาหารประเภทนี้ส่วนใหญ่
เป็นการให้บริการที่เคาน์เตอร์ การตกแต่งภายในร้านก็ไม่หรูหรา แต่เป็นการตกแต่งแบบง่าย ๆ ราคา
อาหารค่อนข้างต่ำ ทำเลที่ดีของธุรกิจคอฟฟี่ช็อปควรเป็นอาคารตามศูนย์การค้าที่มีผู้คนเดินผ่านเป็น
จำนวนมาก
5. ธุรกิจคาเฟ่ที่เรีย (Cafeteria) เป็นธุรกิจอาหารที่บริการตัวเอง ซึ่งอาหารส่วนใหญ่ค่อนข้างจำกัดกว่า
ภัตตาคารทั่วไป ทำเลที่ตั้งต้องเป็นที่ซึ่งมีผู้คนจำนวนมากเดินผ่าน เช่น ตั้งอยู่ที่ศูนย์การค้า สนามบิน
สถาบันการศึกษา ย่านสำนักงาน เป็นต้น ธุรกิจอาหารประเภทนี้ต้องการสถานที่เตรียมอาหาร

ค่อนข้างมาก ความรวดเร็วในการให้บริการก็เป็นสิ่งสำคัญเพราะลูกค้าจะมีจำนวนค่อนข้างมากในช่วงเวลามื้ออาหารต่างๆ

6. ธุรกิจอาหารгур์เมต์ (Gourmet) เป็นธุรกิจอาหารที่ต้องลงทุนค่อนข้างสูงกว่าภัตตาคารหรือร้านอาหารประเภทอื่นๆ เพราะต้องตกแต่งให้มีสภาพแวดล้อมที่ค่อนข้างหรู ซึ่งธุรกิจอาหารประเภทนี้มุ่งลูกค้าที่ต้องการมาตรฐานระดับค่อนข้างสูง และพร้อมที่จะจ่ายแพงเพื่อซื้อบริการที่พึงพอใจ ราคาอาหารจึงค่อนข้างสูงกว่าปกติ รายการอาหารและเครื่องดื่มได้รับการคัดเลือกให้อยู่ในระดับดี พนักงานบริการดีเยี่ยม และบรรยากาศการตกแต่งมีรสนิยมสูง
7. ธุรกิจอาหารสำหรับคนเฉพาะกลุ่ม อาจเป็นธุรกิจอาหารที่ให้บริการอาหารพิเศษเฉพาะรายการอาหารประจำท้องถิ่นหรือประจำชาติ เช่น ภัตตาคารอาหารไทย ภัตตาคารอาหารจีน ภัตตาคารอาหารญี่ปุ่น ภัตตาคารอาหารฝรั่งเศส ภัตตาคารอาหารอิตาลี ภัตตาคารอาหารเยอรมัน เป็นต้นการตกแต่งภายในร้านก็เน้นลักษณะประจำชาติ หรืออาจเป็นธุรกิจอาหารที่ให้บริการระหว่างการเดินทาง การจัดเลี้ยง เป็นต้น เช่นเดียวกับรายการอาหารและเครื่องแบบพนักงาน ส่วนราคาอาหารอาจแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับคุณภาพและรายการอาหาร การลงทุนในการตกแต่งร้าน ทำเลที่ตั้งและบริการที่ให้

ธุรกิจจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก

ที่มา : <https://obs.line-scdn.net/>

การช้อปปิ้ง (Shopping) เป็นกิจกรรมสำคัญอีกอย่างหนึ่งของนักท่องเที่ยว สินค้าที่มีคุณค่าในความรู้สึกของนักท่องเที่ยว คือสินค้าพื้นเมือง โดยเฉพาะสินค้าหัตถกรรมซึ่งเป็นผลผลิตของคนท้องถิ่นแท้ๆ นอกจากนั้น สถานที่ช้อปปิ้งหรือย่านช้อปปิ้งเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ช่วยดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว หากสถานที่นั้น เป็นแหล่งหรือเป็นตลาดของคนพื้นเมือง เพราะมีสีสันและควมมีชีวิตชีวาของวิถีชุมชน นักท่องเที่ยวมักมีความต้องการที่จะใช้สินค้าอุปโภคบริโภคในระหว่างการเดินทางเสมอ ไม่ว่าจะเป็นของใช้ส่วนตัว หรืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการเดินทาง โดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวหาซื้อได้จากร้านค้าปลีกในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งให้บริการแก่คนในท้องถิ่นอยู่แล้ว ส่วนร้านขายสินค้าที่ระลึกนั้น เป็นร้านค้าที่ตั้งขึ้นเพื่อจุดประสงค์หลักในการขายของให้แก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ซึ่งมักจะพบในบางพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีสินค้าที่ระลึกที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่นั้นๆ และเป็นที่ต้องการของนักท่องเที่ยว โดยนักท่องเที่ยวมักซื้อเป็นของฝาก หรือซื้อไว้เพื่อเป็นสิ่งเตือนใจตนเองระลึกว่า ครั้งหนึ่งได้เคยมาเยือนสถานที่แห่งนั้นแล้ว ในหลายประเทศได้นำเอาสินค้าของที่ระลึกมาเป็นจุดขายในการท่องเที่ยว โดยพยายามแข่งขันกันจัดเทศกาลลดราคาสินค้าเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว ตัวอย่างประเทศในเอเชียที่มีจุดเด่นด้านสินค้าที่มีราคาถูก และสามารถชักลูงนักท่องเที่ยวดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นจำนวนมาก คือ จีน สิงคโปร์ฮ่องกง รวมทั้งประเทศไทย

สินค้าที่ระลึกในความหมายที่เข้าใจกันโดยทั่วไป คือสินค้าที่นักท่องเที่ยวซื้อกลับไปยังภูมิลำเนา เพื่อเก็บไว้เป็นสิ่งเตือนใจว่าครั้งหนึ่งเคยได้เดินทางไปยังสถานที่นั้นๆ แต่ในปัจจุบันการเดินทางท่องเที่ยวขยายตัวอย่างกว้างขวาง การคมนาคมขนส่งสะดวกรวดเร็ว การรับและเผยแพร่วัฒนธรรม วัตถุกระจายไปทั่วโลก สิ่งของวัตถุอย่างเดียวกันมีผู้ซื้อไปใช้ทั่วโลก การซื้อสินค้ากลับบ้านจึงไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะของซึ่งจะนำไปเป็นของที่ระลึกอีกต่อไป ดังนั้นคำจำกัดความของสินค้าที่ระลึกจึงน่าจะหมายถึง สิ่งของใดก็ตามที่นักท่องเที่ยวซื้อและนำสินค้านั้นกลับไปยังภูมิลำเนาของตน อาจจะมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวัน เป็นที่ระลึกหรือเป็นของฝากก็ได้ อีกนัยหนึ่งการช้อปปิ้งนับว่าเป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยว เพื่อความเพลิดเพลิน นักท่องเที่ยวชอบซื้อสินค้าที่ตัวเองชอบ หรือของที่ระลึกแบบแปลกๆ เขาจะรู้สึกผิดหวังถ้าในแหล่งท่องเที่ยวไม่ค่อยมีสินค้าที่ระลึกให้เลือกซื้อ สินค้าที่ระลึกจึงนับเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องอยู่ควบคู่เป็นเอกลักษณ์กับแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ เสมอ การเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่แห่งหนึ่ง นอกจากนักท่องเที่ยวจะนำความประทับใจในความสวยงามของสถานที่นั้นแล้ว สิ่งหนึ่งที่ย้ำความทรงจำได้อย่างดี ก็คือสินค้าที่ระลึกในแหล่งท่องเที่ยว แรงจูงใจที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจซื้อสินค้าที่ระลึกก็คือความคิดที่ว่าเป็นของที่เน้นราคาย่อมเยาว์มีเอกลักษณ์ประจำถิ่น งานหัตถกรรมพื้นบ้านของแต่ละท้องถิ่นจึงเป็นสินค้าที่ระลึกทางการท่องเที่ยวที่มีบทบาท

สำคัญและกลายเป็นค่านิยมสำหรับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ที่จะต้องซื้อสินค้าของที่ระลึกเป็นของฝากญาติมิตรเป็นของฝากตนเองให้จดจำว่าครั้งหนึ่งในชีวิตเคยไปสถานที่แห่งนั้นมาแล้ว

ธุรกิจจำหน่ายสินค้าที่ระลึกเป็นธุรกิจการให้บริการจำหน่ายสินค้าประเภทที่ระลึกแก่นักท่องเที่ยว นับเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีชีวิตชีวาออกรสชาติยิ่งขึ้น เมื่อได้มีโอกาสจับจ่ายใช้สอยซื้อของที่ระลึก ตามปกตินักท่องเที่ยวมักนิยมซื้อสินค้าที่ระลึกในท้องถิ่นที่เข้าไปท่องเที่ยว เพื่อนำไปใช้เองหรือเก็บไว้เป็นที่ระลึกหรือนำไปฝากญาติมิตรโดยมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากเมื่อเดินทางกลับภูมิลำเนาแล้วมักจะนำประสบการณ์ที่ประทับใจไปเล่าให้ญาติมิตรฟังถึงความตื่นเต้นที่ได้ซื้อสินค้าที่ระลึกชิ้นนี้มาหรือสาธยายถึงกรรมวิธีการผลิตสินค้าที่ระลึกชิ้นนี้ตามที่ตนได้พบเห็นมา

ธุรกิจคมนาคมขนส่ง

ที่มา : <http://www.mfa.go.th/contents/staticpage/EN4kHp.jpg>

“การขนส่ง”ตามพระราชบัญญัติการขนส่ง พ.ศ.2497 หมายถึง การลำเลียงหรือเคลื่อนย้ายบุคคลหรือสิ่งของด้วยเครื่องอุปกรณ์การขนส่ง การขนส่งเป็นกริยาอย่างหนึ่งที่ไม่มีตัวตน ซึ่งเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้มีการเคลื่อนย้ายคนหรือสิ่งของ ซึ่งอาจเกิดขึ้นโดยกระทำของมนุษย์ เช่น การโดยสารรถประจำทาง รถไฟ เป็นต้น

สำหรับการท่องเที่ยวดังที่กล่าวมาแล้ว การท่องเที่ยวคือการเดินทางและในปัจจุบันการเดินทางที่สะดวกเพราะมีการขนส่งดังนั้นการขนส่งจึงเป็นปัจจัยที่จะขาดไม่ได้ในการท่องเที่ยวทั้งยังเป็นกิจกรรมสำคัญอย่างยิ่งอย่างหนึ่งในพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่สมัยแสนปีมาแล้ว มนุษย์เดินทางเร่ร่อนไปตามที่ต่างๆ จนถึงยุคที่การเดินทางท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมสามัญของมวลชนกิจกรรมการขนส่งก็ไม่มีการพัฒนา ทั้งใน

ด้านพาหนะที่ใช้ในการขนส่ง และวิถีในการขนส่งธุรกิจขนส่งเป็นผู้ให้บริการด้านการขนส่งแก่นักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกสบาย รวดเร็ว และปลอดภัย นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ

ความสำคัญของคมนาคมขนส่งต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

การคมนาคมขนส่งเป็นองค์ประกอบของการผลิต เพื่อการขับเคลื่อนของอุตสาหกรรม แทบทุกประเภท ซึ่งผู้ผลิตจะต้องส่งสินค้าไปยังลูกค้า แต่ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนี้การคมนาคมขนส่งถือว่าเป็นปัจจัยหลักของการผลิตด้วยเหตุที่ว่า

1. การคมนาคมขนส่งยังมีความก้าวหน้า และวิถีการขนส่งมีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี ก็จะมีส่วนส่งเสริมให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้นักท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวมากขึ้น แต่ใช้เวลาน้อยลง หมายถึงโลกแห่งการท่องเที่ยวแคบลง ซึ่งเราสามารถมองเห็นได้ชัดเจน ถ้าหากเปรียบเทียบการท่องเที่ยวในสมัยปี พ.ศ.2462 ประเทศอังกฤษ มีเรือกลไฟข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกระหว่างเมืองชวานาห์รัฐจอร์เจียกับเมืองลิเวอร์พูล โดยใช้เวลาในการเดินทางทั้งสิ้น 29 วัน กระทั่งในปี พ.ศ.2482 เส้นทางการเดินทางเรือข้ามมหาสมุทรแอตแลนติกก็เริ่มลดจำนวนเวลาการเดินทางเป็นเที่ยวละ 4 -5 วันเท่านั้น
2. นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวในระยะไกลขึ้นได้ แม้จะมีช่วงเวลาการหยุดงานสั้นๆและจะมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น
3. จากผลของการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาก้าวหน้า นักท่องเที่ยวก็มีเวลามากขึ้น ใช้เวลาที่เสียไปในการเดินทางท่องเที่ยวสั้นลง ดังนั้นช่วงเวลาที่เหลือจึงมีเพิ่มมากขึ้นสำหรับการพักผ่อน หาความสนุกสนาน เพลิดเพลิน หาความรู้ ทำให้นักท่องเที่ยวอยู่ในสถานที่ท่องเที่ยวได้นานขึ้น ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวก็ต้องพยายามพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้ปัจจัยองค์ประกอบที่มีอยู่ในระบบดึงดูดใจลูกค้า นักท่องเที่ยวทั้งหลายให้ใช้จ่ายสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น
4. นักท่องเที่ยว ในระดับล่างก็สามารถไปเที่ยวไกลๆ ได้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมาก เพราะในสมัยก่อนการเดินทางท่องเที่ยวต้องใช้เวลา นาน สิ้นเปลืองเงินทองมาก ดังนั้น เศรษฐีและชนชั้นสูงเท่านั้นที่จะท่องเที่ยวได้ จนกระทั่งธุรกิจขนส่ง มีปริมาณเพิ่มมากขึ้นและมีราคาถูกลงกว่าเดิม ผู้เดินทางจึงเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า นอกจากนั้น ธุรกิจขนส่งที่เกิดขึ้น นับวันจะมีความ หลากหลายเพื่อให้บริการสำหรับชนทุกชั้น เช่น ธุรกิจการบินนอกจากจะมีระดับชั้นต่างๆ ในเครื่องบินตั้งแต่ระดับชั้นประหยัดจนถึงชั้น

หรุหราบแล้ว ยังมีสายการบินต้นทุนต่ำที่ขายในราคาไม่แพง และบางช่วงเวลายังมีราคาพิเศษเพื่อส่งเสริมการขายอีกด้วย

5. แหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะเกาะต่างๆ หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่เข้าถึงยากการเดินทางโดยเครื่องบินจะรวดเร็วและประหยัดเวลามากขึ้น โดยความจำเป็นพื้นฐานการพัฒนาาระบบคมนาคมจะต้องพัฒนาระบบการขนส่งทางบกให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินเป็นสิ่งที่จำเป็นก่อน อันจะก่อประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบคมนาคม และการท่องเที่ยวดังนี้

- 1) สามารถเป็นตัวกำหนดและการวางแผน ตลอดจนการจัดสรรงบประมาณสำหรับระบบเส้นทางเดินรถสายหลักได้
- 2) ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างศูนย์กลางการท่องเที่ยวหลักและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ
- 3) สามารถจัดระบบขนส่งทางบกประเภทต่างๆ ตามลำดับความสำคัญได้อย่างเหมาะสม
- 4) ทำให้เกิดเส้นทางเข้าถึงพื้นที่ใหม่ๆ รวมทั้งการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้ง่ายขึ้นและก่อให้เกิดการเชื่อมโยงของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไว้ด้วยกัน

ทั้งนี้ ระบบขนส่งทางบกโดยส่วนใหญ่แล้วจะประกอบด้วย การขนส่งผู้โดยสารด้วยรถยนต์และการขนส่งด้วยรถไฟ ซึ่งบริการเหล่านี้ส่วนใหญ่เอกชนจะเป็นผู้ดำเนินการ โดยทางภาครัฐจะเป็นผู้ควบคุมดูแลหรือออกใบอนุญาตตามกฎหมาย อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งก็ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาการเข้าถึงให้สมบูรณ์แบบ เนื่องจากการช่วยจำกัดจำนวนและกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อาจเกิดขึ้นในพื้นที่โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความเปราะบางและเกิดผลกระทบการบริการขนส่งในเชิงพาณิชย์ ส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการขนย้ายผู้โดยสารและสินค้าจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง แต่การขนส่งที่นับว่ามีอิทธิพลกับท่องเที่ยวโดยตรงก็คือ การขนส่งผู้โดยสาร การขนส่งนักท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งออกตามรูปแบบการขนส่งได้ 4 ประเภท คือ การขนส่งทางบก (Land Transportation) การขนส่งทางน้ำ (Water Transportation) การขนส่งทางอากาศ (Air Transportation) และการขนส่งทางท่อ (Tube Transportation) แต่หากจะมองในภาพการเดินทางท่องเที่ยวการขนส่งจะหมายถึงการขนส่งทางรถยนต์ ขนส่งทางรถไฟ ขนส่งทางเรือและขนส่งทางอากาศ

ธุรกิจหรือแหล่งนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยว (Commercial Recreation Tourism)

ที่มา : <http://topicstock.pantip.com/blueplanet/topicstock/2009/12/E8657024/E8657024-29.jpg>

ธุรกิจหรือแหล่งนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวหมายถึง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมและการบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการหรือวัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว ซึ่งจะได้ผลกำไรจากการ ให้บริการ การเข้าร่วมกิจกรรมหรือชมการแข่งขันกีฬา การเข้าร่วมการแข่งขันและเล่นกีฬา การใช้บริการศูนย์ สุขภาพ (Fitness Center) การฟื้นฟูสุขภาพจากสถานที่แหล่งธรรมชาติ การเข้าร่วมกิจกรรมกีฬาผจญภัย รวมทั้งการจัดประชุม อบรม สัมมนาเกี่ยวกับการกีฬา เป็นต้น ธุรกิจหรือแหล่งนันทนาการในการท่องเที่ยว มักจะดำเนินการโดยภาคเอกชนแต่ก็มีไม่น้อยที่รัฐบาลเป็นเป็นผู้จัดสร้างเพื่อให้ผู้คนมาพักผ่อนหย่อนใจ

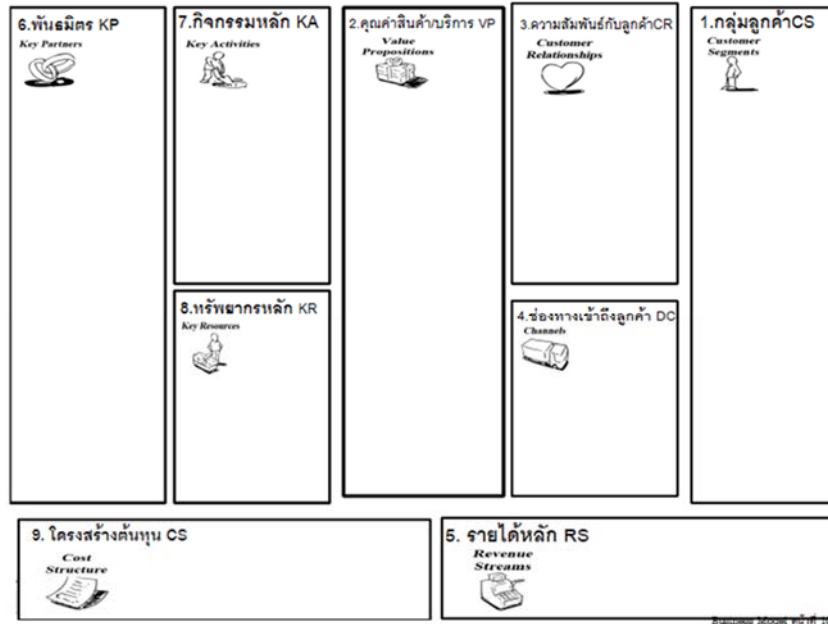
ความสำคัญของธุรกิจหรือแหล่งนันทนาการในการท่องเที่ยว

ธุรกิจหรือแหล่งนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวเป็นธุรกิจหรือแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจอีก รูปแบบหนึ่งที่ทำให้ประโยชน์โดยตรงต่ออุตสาหกรรมการให้บริการนักท่องเที่ยวให้ครบวงจรตลอดระยะเวลา สำหรับการได้เดินทางท่องเที่ยว ในที่นี้จะสรุปความสำคัญของธุรกิจหรือแหล่งนันทนาการในการท่องเที่ยว ดังนี้

1. เป็นธุรกิจหรือแหล่งบริการด้านการพักผ่อนหย่อนใจและความบันเทิง ที่สนองตอบความต้องการของประชาชนและนักท่องเที่ยว
2. เป็นการเสริมการบริการให้นักท่องเที่ยวที่มีจุดประสงค์อื่นที่ไม่ใช่เดินทางเพื่อการพักผ่อนหรือเพื่อสุขภาพ เช่น การเดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อธุรกิจและเพื่อการประชุมสัมมนา เพราะเมื่อว่างเว้นจากภารกิจดังกล่าวสามารถใช้บริการด้านนันทนาการในแหล่งท่องเที่ยววันนั้น ซึ่งเป็นกิจกรรมเสริมการท่องเที่ยวที่ทำให้เกิดรายได้จากนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง
3. เป็นธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มขยายตัวมากขึ้น และให้ผลตอบแทนสูงเนื่องจากประชาชนต้องการแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและเล่นกีฬามากขึ้น เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ทำให้มนุษย์ต้องแสวงหาการพักผ่อนหย่อนใจเพิ่มมากขึ้น
4. เป็นการแบ่งภาระการจัดบริการนันทนาการภาครัฐซึ่งปัจจุบันไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน
5. เป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งสำหรับประชาชนที่ต้องการพักผ่อนหย่อนใจจากกิจกรรมนันทนาการรวมทั้งนักท่องเที่ยว

ความหมายของแบบจำลองธุรกิจ

แบบจำลองธุรกิจเป็นเครื่องมือในการทำธุรกิจที่จะทำให้มองธุรกิจของตนเองได้อย่างโปร่งและทำให้บุคลากรในองค์กรได้รับรู้รูปแบบและปัญหาของธุรกิจไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะสามารถทำให้แก้ปัญหาได้รวดเร็วเนื่องจากการระดมความคิดในการแก้ปัญหาเพราะมองเห็นจุดเด่นจุดด้อยของตัวเองได้ผ่านโมเดลนี้ โดยส่วนมากนิยมทำเป็นกระดาษแผ่นใหญ่เพื่อสามารถแปะกระดาษ post-it ลงไปได้ซึ่งจะสะดวกในการแก้ไขและเพิ่ม-ลดข้อมูล

ที่มา : <http://thaimarketing.in.th/2015/01/29/business-model-canvas/>

โดยหน้าตาของแบบจำลองธุรกิจ หรือ Business Model Canvas จะเป็นเทมเพลตสี่เหลี่ยมพื้นผ้า แบ่งหัวข้อหลักออกเป็น 9 ช่อง ซึ่งในแต่ละช่องจะช่วยให้เรามองเห็นรายละเอียดในธุรกิจของตัวเอง รวมทั้งจุดเด่นจุดด้อย และที่สำคัญ Business Model Canvas จะช่วยให้ทีมของเรามองเห็นภาพรวมของธุรกิจในทิศทางเดียวกัน เราจะรับรู้และเข้าใจได้พร้อมๆ กันว่า ตอนนี้ปัญหาคืออะไร ตรงไหนต้องลด ตรงไหนต้องเพิ่ม การ brainstorm จะไม่สะเปะสะปะหรือลงประเด็น เมื่อมองเห็นภาพใหญ่ของแบบจำลองธุรกิจแล้ว นำทั้ง 9 หัวข้อออกมาจำแนกตามประเภทตาม 4 ช่องด้านล่าง ซึ่งแต่ละส่วนจะมีหน้าที่หลักแตกต่างกันไป

ที่มา : <http://thaimarketing.in.th/2015/01/29/business-model-canvas/>

ส่วนแรก คือ HOW ประกอบด้วย Key Partner, Key Activity, Key Resource

ส่วนที่สอง คือ WHAT ประกอบด้วย Value Propositions

ส่วนที่สาม คือ WHO ประกอบด้วย Customer Relationship, Customer Segments, Channels

ส่วนที่สี่ คือ MONEY ประกอบด้วย Cost Structure, Revenue Structure

ตัวอย่างแบบจำลองธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว

จากที่ได้กล่าวมาข้างต้นแบบจำลองธุรกิจหรือ Business Model Canvas คือการสร้างวิธีการหรือแผนในการทำธุรกิจดังนั้น Business Model Canvas จึงเปรียบเสมือนพิมพ์เขียวของกลยุทธ์ที่ธุรกิจจะนำไปใช้ในการดำเนินงาน Business Model Canvas ถือเป็นเครื่องมือที่ทำให้สามารถออกแบบโมเดลธุรกิจได้ง่ายขึ้น มันช่วยสรุปทุกอย่างเอาไว้ในกระดาษแผ่นเดียวซึ่งง่ายต่อการนำไปใช้และอธิบายให้ผู้อื่นฟัง

ในส่วนของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในตัวอย่างนี้จะยกตัวอย่างเป็นธุรกิจโรงแรม ซึ่งข้อมูลที่จะต้องใส่ไปในตาราง 9 อย่างนี้เป็นสิ่งที่โรงแรมควรคำนึงถึงเป็นอย่างแรกเมื่อคิดจะออกแบบ Business Model และใช้ 9 อย่างนี้ในการวางกลยุทธ์โดยใช้ Business Model Canvas เป็นตัวช่วยในการทำให้เห็นภาพและกลายเป็นโมเดลธุรกิจขึ้นมา

1. กลุ่มลูกค้า (Customer Segments) : โรงแรมให้บริการกลุ่มลูกค้าใดบ้าง ก็กลุ่ม เช่น กลุ่มลูกค้าจีน รัสเซีย กรู๊ปทัวร์
2. สิ่งที่คุณให้แก่ลูกค้า (Value Propositions) : โรงแรมทำอะไรให้ลูกค้า เช่น ห้องพัก การบริการ และบริการเสริม นี่แหละคือสิ่งที่โรงแรมให้แก่ลูกค้า แต่จะมีอะไรเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มมูลค่าหรือสร้างความแตกต่างหรือไม่
3. ช่องทางในการส่งมอบคุณค่า (Channels) : ใช้ช่องทางอะไรในการส่งมอบคุณค่าที่สร้างขึ้นมามีกับลูกค้า เข้าถึงพวกเขาอย่างไร ไม่ว่าจะเป็น ออนไลน์ อีเมล โทรศัพท์ เว็บไซต์ และตัวโรงแรมเอง
4. ความสัมพันธ์กับลูกค้า (Customer Relations) : โรงแรมสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้าแต่ละกลุ่มอย่างไร และความสัมพันธ์กับแต่ละกลุ่มเป็นแบบไหน

5. ที่มาของรายได้ (Revenue Streams) : นอกจากรายได้ที่มาจากห้องพักแล้ว โรงแรมมีวิธีอื่นในการสร้างรายได้หรือไม่
6. ทรัพยากรหลัก (Key Resources) : สิ่งหลักที่โรงแรมต้องใช้ในการสร้างมูลค่าให้แก่ลูกค้ามีอะไรบ้าง เช่น พนักงาน อาคาร อื่นๆ
7. กิจกรรมหลัก (Key Activities) : สิ่งที่โรงแรมต้องทำเพื่อให้ธุรกิจดำเนินไปอย่างไม่สะดุดและไม่กระทบกับการส่งมอบมูลค่าให้ลูกค้า
8. คู่ค้าหลัก (Key Partners) : โรงแรมต้องพึ่งบุคคลภายนอกซึ่งเป็นใครบ้างในการดำเนินธุรกิจ เช่น OTAs Agentsต่างๆ
9. โครงสร้างต้นทุน (Cost Structure) : ลักษณะต้นทุนของโรงแรมเป็นอย่างไร ต้นทุนเกิดจากอะไรบ้าง ซึ่งต้นทุนสามารถคำนวณได้ง่ายๆโดยการดูจากทรัพยากรที่ใช้ กิจกรรมที่ต้องทำ หรือแม้แต่ลูกค้า

แหล่งที่มา

ธุรกิจบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา <https://bit.ly/2x6hsKr>

ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว : นางสาวฐิติวัลค์ สอนนา

http://pat-po1.blogspot.com/2010/05/blog-post_3342.html

เรื่องแบบจำลองธุรกิจ. (2560). (สืบค้นออนไลน์). <https://www.tripspace.co/how-to-start-your-travel-business/>, <https://www.marketingoops.com/news/biz-news/business-model-canvas/>, <https://www.swinethailand.com>. (สืบค้นข้อมูลวันที่ 23 มีนาคม 2561)

ออกแบบโมเดลธุรกิจโรงแรมง่ายๆด้วยBusiness Model Canvas, THANAPOL RAKTHAM,

<https://smartfinder.asia/th/business-model-canvas-for-hotel/>